

Галина С. Лопушняк, Володимир В. Кирилук, Христина В. Рибчанська

МЕДИЧНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

У статті здійснено аналіз сутності та особливостей розвитку медичного підприємництва в умовах трансформації системи фінансування охорони здоров'я України. Метою статті є дослідження економічної, організаційної та управлінської природи медичного підприємництва, визначення його ролі в сучасній моделі функціонування системи охорони здоров'я, а також виявлення ключових чинників, можливостей і обмежень його розвитку. Авторський внесок полягає у систематизації теоретичних підходів до трактування медичного підприємництва, уточненні його сутнісних характеристик як особливої форми соціально орієнтованої господарської діяльності, а також у розробленні узагальненої моделі функціональних характеристик і систематизації бар'єрів та ризиків його розвитку в умовах фінансової трансформації галузі. Наукова новизна одержаних результатів полягає у комплексному обґрунтуванні медичного підприємництва як мезорівневого інтегратора між державною політикою фінансування, організацією медичної діяльності та попитом на медичні послуги, а також у визначенні взаємозв'язку між новою фінансовою моделлю та трансформацією управлінської поведінки закладів охорони здоров'я. Практичне значення результатів дослідження полягає у можливості їх використання для вдосконалення механізмів підтримки медичного підприємництва, підвищення ефективності управління медичними закладами, формування стратегій їх фінансової стійкості та адаптації до умов контрактної моделі фінансування. У результаті дослідження встановлено, що трансформація системи фінансування охорони здоров'я сприяє активізації розвитку медичного підприємництва, підвищенню ефективності та інноваційності медичних закладів, водночас загострюючи проблеми нерівності стартових умов, залежності від державного контракування, кадрових обмежень і управлінської спроможності. Обґрунтовано, що ефективність функціонування медичного підприємництва визначається здатністю до поєднання економічної результативності із соціальною місією системи охорони здоров'я. Доведено доцільність комплексного підходу до підтримки медичного підприємства, що охоплює інституційні, фінансові та управлінські механізми розвитку. Запропоновані підходи можуть бути використані при формуванні державної політики у сфері охорони здоров'я та вдосконаленні управлінських практик на рівні закладів охорони здоров'я.

Ключові слова: медичне підприємництво, охорона здоров'я, трансформація системи фінансування, медичні заклади, управлінська автономія, фінансова стійкість, медичні послуги.